

Proposta de
pacte anticorrupció
Decàleg de mesures
per a restaurar la
confiança
dels ciutadans
en els seus polítics.

Exposició de motius

La corrupció lligada a l'exercici dels càrrecs públics i al finançament dels partits polítics suposa el problema més greu de desconfiança entre la ciutadania i els partits polítics. Estudis demoscòpics públics demostren que la corrupció política és un dels problemes que més preocupen a la ciutadania i que generen una desconfiança creixent entre la ciutadania respecte dels seus representants polítics.

Tot i que els casos que han aparegut afecten amb diferent intensitat als diferents partits, el cert és que l'ombra de sospita i la desconfiança s'ha estès a tota la classe política en general. Així ho confirmen els últims baròmetres d'Opinió Política publicats pel Centre d'Estudis d'Opinió (CEO), organisme de la Generalitat: les dades situen la insatisfacció amb la política com el tercer problema de la societat catalana, darrera de l'atur i la precarietat laboral i la situació econòmica.

Un estudi monogràfic posterior titulat La corrupció a Catalunya, elaborat pel CEO i l'Oficina Antifrau evidenciava unes xifres que sens dubte han de preocupar al conjunt de les forces polítiques. Un 53,8% considera que la corrupció ha augmentat, un 60,5% considera que hi ha molta o bastant corrupció política i un 78,8% que la corrupció és un problema greu o molt greu.

Les dades són reveladores i la conclusió és que la ciutadania desconfia de la classe política, una percepció que, amb tota seguretat, s'ha agreujat degut als casos de corrupció en els que ha estat implicada la classe política i que han assotat Catalunya i el conjunt d'Espanya.

Cadascun dels casos que han sortit a la llum pública té les seves pròpies característiques i en tots ells es barregen motivacions diverses com ara la recerca de l'enriquiment personal o l'establiment de fonts de finançament il·legal d'alguns partits polítics. No obstant això, el denominador comú és el de persones que utilitzen les prerrogatives que els atorga l'exercici d'un càrrec públic per obtenir ingressos de forma il·legal. Normalment aquestes actuacions han estat vinculades a la concessió irregular de contractes amb l'administració, en general contractes relacionats amb les obres públiques.

Malgrat que la responsabilitat d'aquests casos de corrupció se circumscriu a determinats partits, ha d'atallar-se de manera contundent la sospita que ràpidament recau sobre tota la classe política. Així doncs, resulta necessari un compromís ferm i inequívoc de tots els partits en la resolució de tan greu problema.

L'objectiu de la nostra proposta de pacte és el de restablir la confiança dels ciutadans en la classe política. Per això és imprescindible que càrrecs públics, institucions i partits polítics treballin conjuntament i es comprometin fermament en la lluita contra la corrupció.

Aquest compromís només té sentit si neix d'una clara voluntat, de part de tots els partits polítics, de renunciar tant a qualsevol via de finançament que no sigui l'establerta en la Llei sobre Finançament de Partits Polítics (L.O. 8/2007 de 4 de Juliol), com a compromís d'expulsar immediatament de la vida política a qualsevol persona que es vegi esquitxada per la sospita amb fonaments d'haver incorregut en una conducta il·lícita o irregular.

En aquest sentit, els partits polítics signants d'aquest document, tots ells amb representació en el Parlament de Catalunya, subscriuen aquest pacte anticorrupció que es substancia en els següents punts:

PRIMER

Control intern dels partits polítics

Els primers interessats en acabar d'arrel amb la corrupció en la política són els propis partits polítics, per això el primer pas en aquesta lluita ha de ser que es visualitzi aquesta voluntat de manera inequívoca mitjançant un compromís ferm per la detecció i control d'actuacions il·lícites des de l'interior dels propis partits.

Tots els signants crearan immediatament un òrgan de control d'anticorrupció intern que tindrà com a funció l'estudi periòdic preventiu i de control de qualsevol conducta que pugués dur a terme un membre d'aquest partit, o un càrrec públic designat per aquest o escollit en les seves llistes, que sigui sospitós d'incorrer en alguna forma de corrupció.

Aquest òrgan, a més d'adoptar les mesures internes pertinents, col·laborarà estretament amb l'Oficina Antifrau i, si escau, amb la Fiscalia Anticorrupció, posant en el seu coneixement aquells casos que poguessin detectar-se; igualment prestarà tota la col·laboració possible així com lliurarà tota la informació disponible sobre assumptes que investigui la Fiscalia o altres òrgans de l'Administració de Justícia.

02

SEGON:

Separació de l'imputat del càrrec públic

Un dels aspectes que ha de canviar en els partits polítics que s'enfronten a casos de corrupció és l'actitut amb la que l'afronten. Els intents per ocultar-los, negar-los o treure'n importància no fan sinó accentuar la ja força deteriorada imatge davant l'opinió pública.

Tots els signants es comprometen a prendre immediatament les mesures oportunes per separar de la vida política a aquelles persones que haguessin pogut incórrer en alguna actuació il·legal. Així es procedirà a separar immediatament de qualsevol càrrec, ja sigui públic o de partit, a qualsevol persona que resulti imputada en un cas de corrupció política fins a la resolució completa del procediment judicial. Aquest acord implica que els signants també es comprometen a no incloure en cap de les seves llistes electorals a persones imputades.

01

05

03

TERCER:

Reforma del Codi Penal

No sent ni molt menys un fenomen nou, sí que podem dir que la corrupció ha anat adaptant-se als canvis del sistema i adoptant formes que fan difícil la seva detecció per la justícia. Per això resulta imprescindible actualitzar la legislació vigent a les necessitats i a l'alarma social que causen aquest tipus de conductes.

Tots els signants es comprometen a impulsar i defensar la tipificació del finançament irregular dels partits polítics com a delictes específics en el Codi Penal.

CINQUÈ:

Responsabilitat patrimonial subsidiària

Una de les conclusions de l'experiència acumulada fins ara en la lluita contra la corrupció és la dificultat d'obtenir la reparació del mal causat pel corrupte, és a dir, la dificultat d'aconseguir la devolució de les quantitats que s'han sostret il·legalment de l'erari públic. En aquest sentit han de ser els propis partits els que han d'assumir la responsabilitat que els correspon, en primer lloc, per la designació de les persones que han pogut incórrer en conductes de corrupció i, d'altra banda, per l'obligació que tenen en la prevenció i control d'aquestes conductes.

QUART:

Declaració pública del patrimoni

Actualment ja es regula la declaració del patrimoni dels càrrecs públics a l'inici i final del seu mandat. Aquesta mesura de control resulta insuficient davant la desconfiança que l'opinió pública manifesta cap a la classe política, per la qual cosa es considera oportú que aquestes declaracions de patrimoni puguin ser de coneixement públic i, per tant, estar a l'abast de tots els ciutadans.

Tots els signants es comprometen a fer públic el patrimoni dels càrrecs públics a l'inici i al final de cada legislatura.

04

Tots els signants es comprometen a impulsar els canvis corresponents en la legislació actual tendents a declarar la responsabilitat patrimonial subsidiària dels partits polítics en aquells casos de corrupció de càrrecs públics que hagin resultat triats en les seves llistes o designats per càrrecs polítics del partit en qüestió; en qualsevol cas, respondran amb la pèrdua de la subvenció o assignació pública a la qual tingués dret.

SISÈ:

Major control dels comptes de partits i institucions.

Tots els signants es comprometen a impulsar les accions necessàries per a dotar a la Sindicatures de Comptes i al Tribunal de Comptes dels mitjans necessaris per controlar d'una forma més àgil els comptes de partits i institucions de manera que puguin existir informes provisionals en un plaç inferior a dos anys des del tancament de l'exercici que es sotmet a control.

SETÈ:

Transparència del finançament dels partits polítics i fundacions.

Tots els signants es comprometen a adoptar a uns criteris unificats de comptabilitat que permetin un millor control dels ingressos i despeses.

Així mateix, es comprometen a impulsar l'obligació de crear comptes específics on es registrin de manera exclusiva les subvencions rebudes de les administracions públiques.

Es comprometen a la creació d'un registre públic i unificat de les subvencions i assignacions públiques i dels imports de les donacions que reben els partits polítics i les seves fundacions.

VUITÈ:

Regulació de les donacions

Les donacions de particulars als partits polítics és un tema controvertit la regulació del qual ha sofert diferents modificacions. L'última va prohibir les donacions anònimes. Amb tot, encara es detecten pràctiques corruptes en les quals algunes empreses, especialment les que han de contractar amb l'Administració, es veuen sotmeses al xantatge d'haver de realitzar donacions a partits polítics a canvi de l'adjudicació de determinats contractes.

Els signants es comprometen a modificar les normes que regulen les donacions a partits polítics en el sentit que només siguin admeses les donacions de persones físiques, de manera que les societats mercantils no puguin legalment ser donants.

NOVÈ:

Limitació de la despesa electoral

Tots els signants es comprometen a una reducció de la despesa electoral mitjançant un control efectiu i un límit real de la despesa en les campanyes electorals. Per això es reduirà el límit actual de despesa a un 50% del permès actualment.

DÈCIM:

Exclusió de la corrupció política del debat polític

Tots els signants es comprometen al fet que, en la mesura en que tots ells compliran els acords formalitzats en aquest pacte, la corrupció no serà utilitzada com arma política ja que l'interès comú radica en l'exclusió dels corruptes de la vida pública i no en l'utilització política dels casos de corrupció.

Clàusula final

Execució i seguiment del pacte

Els signants, per dur a terme aquest pacte anticorrupció, es comprometen a impulsar les reformes legislatives necessàries en aquelles institucions en les quals tinguessin representació.

Els signants crearan una comissió de seguiment del present pacte que estarà formada per un representant de cada partit signatari. Aquesta comissió s'encarregarà de resoldre els problemes d'interpretació que poguessin sorgir i impulsarà l'aprovació -per consens de tots els signants- de noves mesures que facilitin la lluita contra la corrupció política i les finalitats perseguides pels acords d'aquest pacte.